KWALIFICATIEDOSSIER

MEETPLANLEIDER

Werkzaam bij de brandweer

Status

Dit kwalificatiedossier is vastgesteld door de stuurgroep van het project Besluit kwaliteit brandweerpersoneel in mei 2009. Het dossier is in juni 2009 aangeboden aan het ministerie van BZK. In oktober 2009 is het dossier aangepast: de kerntaken van adviseur gevaarlijke stoffen en meetplanleider zijn opgesplitst. Dit heeft geen inhoudelijke veranderingen tot gevolg gehad. Procesverantwoording is te vinden in de verantwoordingsnotitie inzake het opstellen van kwalificatiedossiers voor de brandweer (Van der Lijcke, juni 2009).

Inhoudsopgave

Deel A **Vast te stellen door de minister**

1.1 Algemene informatie
1.2 Vakbekwaamheid

Deel B **Vast te stellen door de minister**

2.1 Kerntaken
2.2 Competentiematrix

Deel C **Vast te stellen door de stuurgroep**

3.1 Uitwerking kerntaken, keuzes en dilemma's en beoordelingscriteria
3.2 Prestatie-indicatoren
3.3 Specificaties vakbekwaam worden, vakbekwaam blijven

Deel D **Verantwoording**

Bijlage **Uitwerking competenties en niveaus**

Deel A Vast te stellen door de minister

1.1 Algemene informatie

Functienaam	Meetplanleider (MPL)
Beschrijving van de functie	Evenals de AGS is de MPL een specialist op het gebied van gevaarlijke stoffen. De MPL wordt ingezet in het effectgebied als dit volgens de 'inzetprocedure gevaarlijke stoffen' of andere relevante procedures gewenst is. Meestal wordt de MPL ingezet vanaf GRIP2 of wanneer de leidinggevende om zijn inzet verzoekt. De MPL zorgt voor het aansturen en coördineren van de meetploegen die in het effectgebied metingen moeten verrichten. Hij[1] interpreteert en analyseert de aan hem doorgegeven waarnemings- en meetresultaten. Aan de hand van gegevens uit het incident is de MPL in staat om een inschatting te maken van de grootte van het effectgebied en de daarbij horende risico's voor de bevolking in dat effectgebied. Op grond van zijn bevindingen adviseert hij het hoofd stafsectie brandweer en de AGS over de te nemen noodzakelijke maatregelen. De MPL werkt nauw samen met de AGS voor wat betreft informatie-uitwisseling. Als hulpmiddelen maakt de MPL gebruik van naslagwerken, mallen, plotgegevens en OGS-software. De MPL treedt op als backoffice ten behoeve van de AGS. Bij meer complexe incidenten zal een (tweede) AGS optreden als adviseur van het OT en/of als intermediair tussen lokaal commando, externe deskundigheid en bestuur voor informatie gerelateerd aan gevaarlijke stoffen.

[1] Daar waar hij staat, kan ook zij gelezen worden.

1.2 Vakbekwaamheid

De vakbekwaamheid (uitgedrukt in kerntaken en competenties zoals beschreven in deel B) wordt geborgd door middel van opleiden, examineren, bijscholen en oefenen. Aanstelling in de functie van meetplanleider kan geschieden wanneer de opleiding tot meetplanleider is afgerond met een Rijksdiploma. De werkgever en de brandweerfunctionaris dienen aan te kunnen tonen dat de vakbekwaamheid is onderhouden.

Deel B Vast te stellen door de minister

2.1 Kerntaken

Kerntaak 1: Analyseren en beoordelen van effecten van incidenten
Op basis van de gegevens die de MPL van de AGS en de meetploegen krijgt, analyseert en beoordeelt de MPL de mogelijke gevolgen van een incident voor de omgeving. Analytisch vermogen is hierbij van belang.

Kerntaak 2: Vormen advies
Op basis van de beschikbare gegevens vormt de MPL adviezen over de maatregelen in het effectgebied. Hierbij houdt hij rekening met mogelijke ontwikkelingen van het incident, de operationele mogelijkheden en houdt hij rekening met de multidisciplinaire belangen van betrokkenen. Dit doet hij in nauwe samenwerking met de GAGS.

Kerntaak 3: Optreden als MPL (overdragen advies en samenwerken met betrokken partijen) bij incidenten met gevaarlijke stoffen
Onder turbulente omstandigheden verifieert de MPL de inschatting van het effectgebied door het leiden van de meetplanorganisatie. De MPL brengt een gefundeerd en toepasbaar advies uit op basis van kerntaak 1 en 2. Flexibiliteit, werken onder tijdsdruk, omgaan met keuzes en dilemma's, rekening houden met betrokken partijen en afstemming met de AGS spelen een belangrijke rol. Communicatie en informatie zijn hierbij van groot belang.

2.2 Competentiematrix

In de competentiematrix wordt het verband tussen competenties en kerntaken weergegeven. Er zijn drie typen competenties:

- Strategische en organisatorische competenties (organisatie).
- Sociale, maatschappelijke en communicatieve competenties (omgeving).
- Vakmatige en kenniscompetenties (professie).

Daarnaast zijn voor de repressieve brandweerfuncties drie kerncompetenties vastgesteld die voor iedere brandweerfunctionaris noodzakelijk worden geacht om succesvol te kunnen functioneren:

- accuraat;
- stressbestendig;
- samenwerken.

In de cellen van de matrix wordt voor elke competentie het niveau beschreven dat vereist is bij het uitvoeren van de kerntaken. In de bijlage wordt beschreven welke betekenis de niveaus uit de competentiematrix hebben. De competentiematrix voor de functie van meetplanleider is te vinden op de volgende pagina.

Functie: meetplanleider								
Kerntaken	**Organisatie**				**Omgeving**			
	Analyseren	Plannen, organiseren en coördineren	Accuraat	Oordelen	Daadkracht	Inleven	Communiceren	Samenwerken
Analyseren en beoordelen van effecten van incidenten	2		3	3	3	3	2	3
Vormen van advies	2						2	
Optreden als MPL bij incidenten met gevaarlijke stoffen		2	3				2	3

Vakgebieden	Professie Niveau		
	Basis	Overdracht	Expert
Risico's en Veiligheid		*	
Incidentbestrijding		*	

.

Deel C Vast te stellen door de stuurgroep

3.1 Uitwerking kerntaken, keuzes en dilemma's en beoordelingscriteria

Kerntaak 1: Analyseren en beoordelen van effecten van incidenten

Werkzaamheden

Op basis van de gegevens die de MPL van de AGS en de meetploegen krijgt, analyseert en beoordeelt de MPL de mogelijke gevolgen van een incident voor de omgeving. Analytisch vermogen is hierbij van belang.

Dit brengt de volgende werkzaamheden met zich mee:

- Verzamelt informatie bij verschillende bronnen:
  - over incident: bij meldkamer/alarmcentrale en AGS
  - actief raadplegen (externe) informatiebronnen
  - volgen incidentontwikkeling (incl. bestrijding).
- Stelt, aan de hand van de gegevens over het incident, een meet- en of verkenningsstrategie op.
- Maakt een analyse van de:
  - grootte van het effectgebied
  - de indeling in hot-warm-cold zone
  - mogelijke risico's voor de bevolking in het effectgebied op basis van interventiewaarden in samenwerking met de GAGS
  - de noodzaak om meetploegen in te zetten
  - acute noodzaak voor alarmering van de bevolking op basis van eerste informatie.
- Interpreteert meet- en verkennings gegevens en trekt hieruit conclusies over:
  - de verspreiding van gevaarlijke stoffen
  - het al dan niet bijstellen van de indeling in hot-warm-cold zone
  - de noodzaak van het treffen van maatregelen voor de bevolking in de hot-warm-cold zone.
- Denkt vooruit in het incident, houdt rekening met scenario-ontwikkeling en het tijdspad.

Vraagt indien nodig een second opinion aan.

Vereiste competenties en niveaus van functioneren MPL

- Analyseren (2)
- Accuraat (3)
- Oordelen (3)
- Daadkracht (3)
- Inleven (3)
- Communiceren (2)
- Samenwerken (3)

Kerntaak 1: Analyseren en beoordelen van effecten van incidenten

Keuzes en dilemma's

- Complexiteit van de mogelijke gevolgen voor het effectgebied.
- Beeldvorming op afstand.
- Gebrek aan deskundigheid (zowel bij brandweer als bij anderen) signaleren en hierop reageren.

Beoordelingscriteria

- Eigen tempo aansluiten op tempo incident, vooruit denken in incident, proactief.
- Kwaliteit/relevantie van de wijze van analyse.
- Kunnen analyseren van meetresultaten
- Kunnen en durven bijstellen van de meetstrategie en het advies.
- Analytisch vermogen op afstand.

Kerntaak 2: Vormen advies

Werkzaamheden

Op basis van de beschikbare gegevens vormt de MPL adviezen over de maatregelen in het effectgebied. Hierbij houdt hij rekening met mogelijke ontwikkelingen van het incident, de operationele mogelijkheden en houdt hij rekening met de multidisciplinaire belangen van betrokkenen. Dit doet hij in nauwe samenwerking met de GAGS.

Dit brengt de volgende werkzaamheden met zich mee:

- Vormt een advies over:
  - de mogelijke concentratiecontouren voor de verschillende interventiewaarden en de vertaling daarvan in de hot-warm-cold zone
  - te nemen maatregelen ten bate van de bescherming van hulpverleners (multidisciplinair) en de bevolking gerelateerd aan de hot-warm-cold zone
  - te nemen maatregelen ter beperking van schade in het effectgebied
  - gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen in het effectgebied
  - waarschuwen/alarmeren van de omgeving bij acuut gezondheidsgevaar (bij concentraties > LBW/AGW)
  - andere, voor de bestrijding van het incident noodzakelijke, informatie.
- Vertaalt zijn bevindingen naar een gemotiveerd advies in de vorm van een plot met voorgestelde maatregelen voor het hoofd stafsectie brandweer en de (tweede) AGS. Stelt, bijvoorbeld op basis van ontwikkelingen of second opion, het advies bij.

Vereiste competenties en niveaus van functioneren MPL

- Analyseren (2)
- Communiceren (2)

Keuzes en dilemma's

- Op basis van onvolledige en/of tegenstrijdige informatie tot een advies komen.
- Volledigheid van advies aanpassen op snelheid van incident en beperkte tijd van ontvanger.
- Aandacht hebben voor het multidisciplinaire karakter van een incident.
- Afweging van de impact van maatregelen tegen hun effect.

Beoordelingscriteria

- Structureren, prioriteiten stellen.
- Adviezen zijn inhoudelijk correct en overzichtelijk.
- Adviezen zijn geloofwaardig (op maat/proportionaliteit), kort en krachtig en passend bij het tijdspad van het incident.

Kerntaak 3: Optreden als MPL (overdragen advies en samenwerken met betrokken partijen) bij incidenten met gevaarlijke stoffen

Werkzaamheden

Onder turbulente omstandigheden verifieert de MPL de inschatting van het effectgebied door het leiden van de meetplanorganisatie. De MPL brengt een gefundeerd en toepasbaar advies uit op basis van kerntaak 1 en 2. Flexibiliteit, werken onder tijdsdruk, omgaan met keuzes en dilemma's, rekening houden met betrokken partijen en afstemming met de AGS spelen een belangrijke rol. Communicatie en informatie zijn hierbij van groot belang.

Dit brengt de volgende werkzaamheden met zich mee:

- Bij acute noodzaak voor alarmering van de bevolking op basis van eerste informatie:
  - informeert de verantwoordelijk functionaris voor het activeren van de procedure voor het waarschuwen van de bevolking
  - bepaalt en controleert de geactiveerde sirenes
  - controleert of bijbehorende procedures, zoals voorlichting en opschaling, uitgevoerd worden.
- Geeft uitvoering aan de meetstrategie en stemt deze af met de AGS; stelt deze zonodig bij op basis van meetresultaten.
- Stuurt meetploegen aan:
  - bepaalt locatie meetpunten
  - bepaalt de meetmethode
  - bepaalt het noodzakelijke beschermingsniveau van de meetploegen
  - geeft duidelijke opdrachten aan de meetploegen.
- Werkt samen met:
  - AGS (in brongebied of adviseur OT, second opinion)
  - centralist (informatie en aansturen meetploegen)
  - hoofd stafsectie brandweer
  - andere hulpdiensten.
- Volgt het incident- en bestrijdingsverloop ten behoeve van kerntaak 1.

Informeert en draagt advies voortvloeiend uit kerntaak 2 over aan hoofd stafsectie brandweer en AGS.

Vereiste competenties en niveaus van functioneren MPL

- Plannen, organiseren en coördineren (2)
- Accuraat (3)
- Communiceren (2)
- Samenwerken (3)

Keuzes en dilemma's

- Zowel leidinggeven als adviseren.
- Beeldvorming op afstand.
- Complexiteit van de mogelijke gevolgen voor het effectgebied.
- Eigen professionele beperkingen kennen en daar naar handelen.

Kerntaak 3: Optreden als MPL (overdragen advies en samenwerken met betrokken partijen) bij incidenten met gevaarlijke stoffen

- Autonoom keuzes maken over eigen inzet, zonodig ongevraagd adviseren.

Beoordelingscriteria

- Eigen tempo aansluiten op tempo incident, vooruit denken in incident, proactief.
- Effectief blijven functioneren onder turbulente omstandigheden en grote druk.
- Op een daadkrachtige en veilige wijze aansturing geven aan meetploegen.
- Werkwijze en advies motiveren (met vakinhoudelijke argumenten) en uitleggen, uitvoerbaarheid bespreken, communiceren en informeren.
- Gevraagd en ongevraagd adviseren.
- Daadkrachtig en zelfverzekerd maar flexibel.
- Rekening houden met betrokken partijen, met oog voor de verschillende belangen (ook multidisciplinair).

3.2 Prestatie-indicatoren

De meetplanleider beheerst de vereiste competenties zodanig dat hij in staat is om zijn werkzaamheden adequaat uit te voeren. Hij kan omgaan met de keuzes en dilemma's die hij in zijn werk tegenkomt.

3.3 Specificaties vakbekwaam worden, vakbekwaam blijven

Niveaubepaling (indicatie)

Voor de functie is een HBO werk- en denkniveau vereist.

Studielast (indicatie)

Nader te bepalen.

Instroomeisen

Om in te kunnen stromen in de opleiding tot meetplanleider dient men minimaal over een HBO werk- en denkniveau te beschikken. Dit zijn de overige critria:

- Beschikken over HBO-werk- en denkniveau.
- Kennis hebben van de operationele organisatie en haar slagkracht.
- Kennis hebben van de regionale crisisorganisatie.
- Het beschikken over stralingsdeskundigheid niveau 5B
- Het kunnen functioneren in een operationele omgeving.
- Analytisch vermogen.
- Het kunnen toepassen van adviesvaardigheden.

Rijksdiploma/certificeerbare eenheden

Het rijksdiploma meetplanleider wordt uitgereikt als de examinering van de eisen uit dit kwalificatiedossier met een voldoende resultaat is afgerond.

Vakbekwaam blijven

De werkgever heeft de mogelijkheid om voor de blijvende vakbekwaamheid gebruik te maken van:

- De leidraad oefenen.
- Oefenkaarten.
- Een portfolio voor de vakbekwaamheidregistratie.
- Een diagnostische toets voor de blijvende vakbekwaamheid.
- Het werkboek Competentiegericht oefenen.

Deel D Verantwoording

Proces- en inhoudsinformatie	
Ontwikkeld door:	VNG, NVBR, Nifv, Nbbe en het Ministerie van Binnenlandse Zaken.
Onder regie van:	De projectgroep Project Kwaliteit Brandweer Personeel.
In opdracht van:	De stuurgroep Project Kwaliteit Brandweer Personeel.
Gebruikte brondocumenten	
Nibra – *Competentiegericht opleiden. Functie- en competentieprofielen repressieve operationele brandweerfuncties op HBO/WO niveau*, april 2004.	
NVBR – *Kwalificatieprofiel voor de adviseur gevaarlijke stoffen/ meetplanleider werkzaam binnen de brandweer*, maart 2005. NVBR – *Kwalificatieprofiel voor de meetplanleider (herziening),* oktober 2009	
BMC- *Competentiematrix adviseur gevaarlijke stoffen*, november 2008.	

Bijlage: Uitwerking competenties en niveaus

Strategische en organisatorische competenties (organisatie)

Dit betreft strategische en organisatorische competenties die met name betrekking hebben op het geven van richting aan organisatie(onderdeel) (visie, strategievorming) en de inrichting van het werk (de interne organisatie).

Analyseren

Systematisch onderzoeken en alloceren van problemen en vragen. Ontleden van relevante informatie, achtergronden en structuren. Verbanden leggen tussen gegevens en overzien van relaties tussen oorzaak en gevolg.

Niveau 2

- bekijkt uit een veelheid van vaak niet complete informatie moeilijke vraagstukken vanuit meerdere invalshoeken.
- vertaalt gestelde vragen naar beleidsvragen.
- onderzoekt alternatieven om zich een oordeel te vormen en omschrijft scenario's met relaties tussen oorzaak en gevolg.
- overziet gevolgen van besluiten op termijn; redeneert logisch wat de effecten van acties zijn.

Plannen, organiseren en coördineren

Vanuit een vastgesteld doel bepalen welke taken/activiteiten georganiseerd en gepland moeten worden en daar naar handelen. Bepalen van prioriteiten en aangeven van een volgorde van werkzaamheden.

Niveau 2

- Stemt eigen werkzaamheden af op werkzaamheden van partners/experts en plant, zonodig, werkzaamheden van partners/experts.
- Houdt overzicht over de werkzaamheden van partners/experts, bewaakt de voortgang en wendt op het juiste moment de juiste middelen aan.
- Brengt een heldere en logische structuur aan in het eigen werk en in het werk van partners/experts.
- Anticipeert op factoren die van invloed kunnen zijn op de planning en speelt hier waar nodig op in.

Accuraat

Zorgvuldig en stipt handelen, gericht op het voorkómen van fouten. Nauwkeurig uitvoeren van activiteiten.

Niveau 3

- Werkt consciëntieus en secuur, ook onder zware druk van meerdere belangen of tijd en wanneer de impact groot is van mogelijke fouten.
- Initieert en verbetert procedures voor het werk, stimuleert partners/experts procedures te ontwikkelen en te verbeteren.
- Coördineert en corrigeert de werkzaamheden van meerdere personen/diensten, zodat fouten worden voorkomen en kwaliteit wordt verhoogd.
- Heeft oog voor het cruciale belang van veiligheid onder alle omstandigheden, kan kritisch met mededelingen/informatie omgaan.

Strategische en organisatorische competenties (organisatie)

Dit betreft strategische en organisatorische competenties die met name betrekking hebben op het geven van richting aan organisatie(onderdeel) (visie, strategievorming) en de inrichting van het werk (de interne organisatie).

Oordelen

Op basis van beschikbare informatie en ervaring en met inachtneming van de heersende waarden en normen tot een mening komen die als geldig erkend wordt.

Niveau 3

- Komt op basis van tegenstrijdige informatie tot een gewogen mening en beïnvloedt daarmee de richting voor de rampenbestrijdingsorganisatie.
- Betrekt een breed scala aan alternatieve opvattingen en meningen in de oordeelsvorming en houdt rekening met gevolgen voor de betrokken partijen.
- Schetst de mogelijke gevolgen van plannen en meningen in situaties met een hoge mate van onzekerheid en complexiteit.

Sociaal, maatschappelijke en communicatieve competenties (omgeving)

Dit betreft sociale, maatschappelijke en communicatieve competenties die betrekking hebben op de interactie met de omgeving zowel extern als intern.

Daadkracht

Op adequate en krachtige wijze nemen van beslissingen op basis van een inzichtelijke afweging en eigen oordeel, ook als kennis en/of informatie beperkt is en tevens het uitvoeren en afronden van activiteiten. Handelen naar en 'staan voor' een genomen besluit (van zichzelf of een ander).

Niveau 3

- Neemt, zonodig op basis van onvolledige informatie, besluiten die implicaties hebben voor de gehele rampenbestrijdingsorganisatie.
- Betrekt partners/experts bij de besluitvorming in complexe situaties, vraagt terugkoppeling en streeft naar draagvlak voor het genomen besluit.
- Neemt een besluit in heroverweging wanneer de wijzigende omstandigheden daarom vragen.
- Durft buiten gebaande paden te treden bij het oplossen van vastzittende, complexe kwesties.

Inleven

Onderkennen van gevoelens en behoeften van anderen. Verplaatsen in anderen en zich bewust tonen van de invloed van het eigen handelen.

Niveau 3

- Creëert veiligheid in de rampenbestrijdingsorganisatie waardoor partners/experts zich durven uiten; spreekt medewerkers aan authentiek gedrag te tonen.
- Onderkent rollen en posities en respecteert deze door de partner/expert hierop te benaderen zonder de strijd aan te gaan.
- Bindt partners/experts aan de rampenbestrijdingsorganisatie door eigen optreden en persoonlijke uitstraling.
- Wisselt van stijl/gedrag om bewustwording bij de partner/expert te realiseren of om gedragspatronen te doorbreken of te versterken.

Communiceren

Ideeën, meningen en informatie aan anderen overdragen in voor de ontvanger begrijpelijke taal, gebaren en non-verbale signalen. Tactvol en effectief reageren op behoeften en gevoelens van anderen, taal en terminologie aanpassen aan de doelgroep (incl. Engels)

Niveau 2

- Formuleert complexe vraagstukken en 'slechte boodschappen' helder, eenduidig en gestructureerd.
- Verzorgt samenhangende presentaties voor de hulpverleningsdiensten.
- Houdt bij contacten van verschillend niveau rekening met afwijkende behoeften en belangen; herkent tegenstellingen en kiest een geschikt communicatiekanaal/middel.
- Neemt het initiatief en stuurt in gesprekken, houdt rekening met de invloed van wat hij zegt.

Sociaal, maatschappelijke en communicatieve competenties (omgeving)

Dit betreft sociale, maatschappelijke en communicatieve competenties die betrekking hebben op de interactie met de omgeving zowel extern als intern.

Samenwerken

Zich inzetten om met anderen resultaten te bereiken en daarmee bijdragen aan een gezamenlijk doel. Denken en handelen vanuit gemeenschappelijke belangen.

Niveau 3

- Zoekt actief samenwerking met partners/experts op en stuurt daarbij op gemeenschappelijke belangen; betrekt partners/experts in besluitvorming en komt met hen tot gemeenschappelijk doel en aanpak.
- Doet actief aan kennisoverdracht door eigen kennis en ervaringen te delen en partners/experts te motiveren hun expertise in te brengen.
- Beweegt partners/experts tot samenwerken en zorgt ervoor dat het resultaat wordt ervaren als een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Vakmatige competenties (professie)

Dit betreft competenties op vakgebieden die specifiek voor de brandweer zijn.

Risico's en veiligheid

Dit vakgebied omvat het onderwerp risico's en veiligheid. Het gaat hierbij om onder meer de aandachtsgebieden risicomanagement, risicoanalyses, risicocommunicatie, integraal veiligheidsbeleid, arbeidsveiligheid en milieuveiligheid.

Toepassings- en overdrachtsniveau (2)
Is in staat om buiten het eigen expertgebied te treden en zodoende verbanden met gerelateerde vakgebieden te leggen. Is in staat om eigen expertise over te dragen.

Incidentbestrijding

Dit vakgebied omvat de repressieve taken van de rampenbestrijdingsorganisatie, zoals het operationeel leidinggeven dan wel adviseren bij incidenten van verschillende schaalgrootten (zowel mono- als multidisciplinair). Ook de aan het operationeel optreden gelieerde aandachtsgebieden zoals evaluaties, bedrijfsopvang, nazorg, procedures (w.o. alarmering- en opschalingprocedures), Arbo-wetgeving en andere wettelijke kaders vallen onder dit vakgebied.

Toepassings- en overdrachtsniveau (2)
Is in staat om buiten het eigen expertgebied te treden en zodoende verbanden met gerelateerde vakgebieden te leggen. Is in staat om eigen expertise over te dragen.